Trong bối cảnh nông nghiệp ngày càng chịu áp lực từ yêu cầu về an toàn thực phẩm, bảo vệ môi trường, truy xuất nguồn gốc và gia tăng giá trị sản phẩm, việc áp dụng tiêu chuẩn VietGAP đối với cây lúa đã trở thành một xu hướng tất yếu. Là một tổ chức tiên phong về tư vấn và đào tạo hệ thống tiêu chuẩn quốc tế tại Việt Nam, Viện Nghiên Cứu Phát Triển Chứng Nhận Toàn Cầu (GCDRI) xin chia sẻ chi tiết về nội dung và phương pháp triển khai hiệu quả quy trình này. Đây là hướng dẫn thiết thực dành cho các cá nhân, hợp tác xã và doanh nghiệp mong muốn sản xuất lúa theo định hướng bền vững, chất lượng và hội nhập.

VietGAP cho cây lúa là gì?

VietGAP (Vietnamese Good Agricultural Practices) dành cho cây lúa là bộ tiêu chuẩn thực hành sản xuất nông nghiệp tốt do Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn ban hành. Quy trình này quy định những yêu cầu về kỹ thuật, môi trường, an toàn thực phẩm và điều kiện lao động nhằm hướng tới sản xuất **lúa gạo an toàn, chất lượng cao**, đồng thời bảo vệ **sức khỏe người tiêu dùng** và **môi sinh nông nghiệp**.

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

Việc tuân thủ quy trình VietGAP không những giúp nâng cao giá trị sản phẩm, mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho việc **truy xuất nguồn gốc**, **liên kết chuỗi giá trị** và **hội nhập thị trường xuất khẩu**.

Các bước trong quy trình VietGAP cho cây lúa

Dưới đây là quy trình 11 bước sản xuất lúa theo VietGAP, được quy định cụ thể tại Quyết định số 2998/QĐ-BNN-TT của Bộ Nông nghiệp và PTNT ban hành ngày 9/11/2010.

1. Đánh giá và lựa chọn vùng sản xuất

Trước khi triển khai vùng trồng lúa VietGAP, cần tiến hành:

- Khảo sát và đối chiếu với quy hoạch sản xuất địa phương.
- Rà soát các nguy cơ ô nhiễm hóa học, sinh học, vật lý trong đất, nguồn nước và không khí.
- Nếu phát hiện vùng có nguy cơ ô nhiễm vượt ngưỡng cho phép, phải có biện pháp xử lý hoặc không đưa vào sản xuất.

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

Việc xác định **vùng sản xuất phù hợp** là nền tảng quan trọng để đảm bảo chất lượng chuỗi sản xuất tiếp theo.

2. Quản lý và cải tạo đất trồng

Đất trồng lúa cần được:

- Theo dõi nguy cơ tồn lưu hóa chất độc hại.
- Ghi nhận hiện trạng và đánh giá định kỳ hàng năm.
- Có biện pháp xử lý cải tạo đất nếu cần thiết để bảo đảm không gây ảnh hưởng đến cây trồng hay người tiêu dùng.

Ghi chép và đánh giá đất là tiền đề cho việc **nâng cao độ phì nhiêu và phòng ngừa rủi ro** liên quan đến đất canh tác.

3. Chọn giống lúa đạt chuẩn

Giống được sử dụng phải:

- Có trong danh mục giống được phép lưu hành tại Việt Nam.
- Có **nguồn gốc rõ ràng**, ưu tiên các loại giống nguyên chủng hoặc giống xác nhận cấp 1-2.

Sử dụng giống phù hợp là điều kiện tiên quyết giúp nâng cao **năng suất** và **chất lượng nông sản VietGAP.**

4. Sử dụng và quản lý phân bón hợp lý

Khi bón phân cho cây lúa, cần tuân thủ:

- Chỉ dùng phân bón đã được cấp phép tại Việt Nam.
- Tuyệt đối tránh dùng phân tươi, rác chưa xử lý hoặc các nguồn phân chưa qua kiểm nghiệm.

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

- Ưu tiên **phân hữu cơ vi sinh đã qua xử lý**, đặt phân bón tại nơi cách ly, bảo đảm vệ sinh sạch sẽ sau mỗi lần sử dụng.

Kiểm soát phân bón giúp **giảm tồn dư nitrate**, một nguy cơ lớn trong sản xuất lúa gạo không an toàn.

5. Quản lý nguồn nước tưới

Nguồn nước tưới phải:

- Không bị ô nhiễm từ bệnh viện, khu công nghiệp, bãi rác.
- Được kiểm tra định kỳ về hóa chất và vi sinh.
- Có biện pháp xử lý nếu phát hiện nhiễm bẩn.

Nước là đầu vào then chốt, ảnh hưởng đến toàn bộ **chuỗi giá trị VietGAP cho lúa**.

6. Sử dụng và lưu trữ hóa chất nông nghiệp

Để đảm bảo an toàn, việc sử dụng thuốc bảo vệ thực vật cần:

- Tuân thủ danh mục hóa chất được phép lưu hành.
- Sử dụng đúng liều lượng, đúng thời gian cách ly.
- Không để tồn dư hóa chất trong dụng cụ.
- Không tái sử dụng bao bì; phải có khu vực lưu trữ tách biệt, có nhãn mác và xử lý đúng quy định.

Khâu này ảnh hưởng lớn đến **độ an toàn thực phẩm và sự tin tưởng của thị trường tiêu dùng trong và ngoài nước**.

7. Thu hoạch và bảo quản sau thu hoạch

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

Trong giai đoạn này, cần:

- Bảo đảm thiết bị, bao bì sạch sẽ, an toàn.
- Không sử dụng bao bì từng chứa hóa chất, phân bón.
- Kho bảo quản phải cách xa khu xử lý nhiên liệu/xăng dầu, và có hệ thống thoát nước phù hợp.
- Thực hiện **vận chuyển bằng xe đã vệ sinh sạch sẽ** và không chở cùng các chất dễ gây nhiễm.

Quản lý tốt sau thu hoạch giúp nâng cao **chất lượng và kéo dài thời gian bảo quản** sản phẩm lúa gạo.

8. Quan tâm đến điều kiện người lao động

Đội ngũ lao động cần được:

- Trang bị đầy đủ kỹ năng sử dụng hóa chất, thiết bị sản xuất.
- Đào tạo về an toàn lao động, sơ cấp cứu, vệ sinh cá nhân.
- Cung cấp đồ bảo hộ và kiểm tra kỹ thuật thiết bị máy móc định kỳ.

Đây là khía cạnh thường bị bỏ sót nhưng là yêu cầu thiết yếu để đạt **chứng nhận VietGAP tiêu chuẩn.**

9. Ghi chép hồ sơ và truy xuất nguồn gốc

Tất cả hoạt động sản xuất phải được ghi chép đầy đủ, bao gồm:

- Lịch sử đất, giống lúa, phân bón, thuốc BVTV.
- Các rủi ro và cách khắc phục đã áp dụng.
- Mã vùng sản xuất, khối lượng, ngày thu hoạch, đơn vị thu mua.

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

- Lưu trữ hồ sơ tối thiểu 2 năm, phục vụ truy xuất nguồn gốc và quản lý chất lượng.

Đây là yêu cầu bắt buộc trong **chuẩn hóa quy trình sản xuất hiện đại.**

10. Thực hiện kiểm tra nội bộ định kỳ

Doanh nghiệp cần tiến hành kiểm tra nội bộ:

- Ít nhất 1 lần/mùa vụ.
- Có biên bản, chữ ký của người phụ trách và người kiểm tra.
- Làm cơ sở để cải tiến, phòng ngừa sai sót và duy trì uy tín trong sản xuất.

Hoạt động **tự kiểm tra** là nền tảng cho việc **kiểm soát chi phí, nâng cao năng suất** và chứng minh sự cam kết của đơn vị.

11. Xử lý khiếu nại và cải tiến quy trình

Bất kỳ phản ánh nào từ đối tác hoặc người tiêu dùng đều cần được:

- Ghi nhận bằng văn bản.
- Giải quyết đúng trình tự luật pháp.
- Lưu hồ sơ giải quyết làm cơ sở cải tiến chất lượng sản phẩm.

Một doanh nghiệp theo **VietGAP phải minh bạch và có trách nhiệm** với sản phẩm đã đưa ra thị trường.

Kết luận: Sản xuất lúa theo VietGAP – Xu thế tất yếu của nông nghiệp

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram

hiện đại

Quy trình VietGAP cho cây lúa không chỉ là **bộ hướng dẫn kỹ thuật**, mà còn là **kim chỉ nam** giúp doanh nghiệp và nông hộ phát triển sản xuất theo hướng an toàn, hiệu quả, bền vững và dễ dàng đưa sản phẩm hội nhập vào thị trường chất lượng cao.

Facebook
Chat Zalo
Messenger
Telegram